

EL PRIMER CONGRÉS CATALÀ DE LòGICA MATEMÀTICA

Es va celebrar, als locals del Museu de la Ciència, els passats dies 30 i 31 de gener. Els organitzadors eren el Departament d'Estadística de la Facultat de Matemàtiques de la Universitat de Barcelona i el Departament de Matemàtiques i Estadística de l'Escola d'Arquitectura de la Universitat Politècnica de Barcelona. En síntesi, el congrés consistí en cinc conferències, tres sessions tècniques destinades a la presentació de comunicacions i una taula rodona sobre "El passat i el present de la Lògica matemàtica a Catalunya".

Dins de la sessió inaugural, F. d'A. Sales parlà sobre "Les àlgebres de la lògica", fent una visió històrica i sintètica de les relacions entre la lògica i l'àlgebra de Boole fins a les més modernes. E. Bonet exposà alguns "Aspectes lògics de la teoria del mesurament", especialment els problemes que planteja l'elecció d'una escala adequada a la descripció de magnituds reals no numèriques. J.M. Terricabres féu unes "Reflexions sobre l'evolució del pensament lògic de Wittgenstein", destacant el context lògic en que es va formar aquest autor i les concepcions que sosté al "Tractatus". E. Trillas desenrotllà el seu "Assaig sobre la indistingibilitat", i va deixar clara la gran interdisciplinarietat que exigeix el tractament dels problemes associats. Per fi, J. Pla va fer un resum, sintètic i molt dens, de les "Aportacions de la Lògica matemàtica en la primera meitat del segle 20". En un proper número de la revista "(Ciència)" apareixerà una crònica més detallada, especialment del contingut de les conferències, a la que remetem el lector interessat.

De les vint-i-dues comunicacions presentades evidentment no en parlarem en detall. Però de la seva consideració global hom arriba desseguida a distingir dos grans blocs, a més d'algunes altres més disperses i aïllades. Aquests blocs, que configuren dues línies d'investigació diferents, corresponen als dos grups principals que treballen en Lògica matemàtica hic

et nunc, i que s'aglutinen entorn dels dos departaments organitzadors del congrés. La nodrida assistència, però, va palesar l'interès que el tema suscita en molt diversos sectors de la professió.

Pensem que, amb aquestes comunicacions es va acomplir l'objectiu "cara endins" del Congrés, que era d'alguna manera fer un "inventari" de tota la gent que treballa en aquest camp, veure les diferents línies que hi ha, i també en general de tota la gent interessada en la matèria, dels seus centres d'interès, etc. L'objectiu "cara enfora" era consegüentment a l'anterior, posar de manifest públicament l'existència de gent i de grups universitaris que treballen des de diferents punts de vista en aquesta parcel·la de les matemàtiques, i també fer palès l'abandó que a nivell oficial -acadèmic i cultural- pateix aquesta disciplina, gens proporcionat a la seva importància intrínseca i a la seva implantació a la nostra terra.

Això darrer és el que queda molt clar en acabar la Taula Rodona, on es féu un repàs de la situació general a que hem alludit, i també a l'estat actual dels ensenyaments de Lògica matemàtica i a les possibilitats de consolidació i d'expansió d'aquests. La situació no ens permet de ser optimistes: a Filo^sofia els cursos es dirigeixen a un alumnat sense formació matemàtica, a Informàtica hi ha només una assignatura a càrrec d'un professor d'una altra especialitat, a Matemàtiques de la Universitat Autònoma no hi ha cap ensenyament, i finalment a la Universitat de Barcelona hom ofereix tres assignatures optatives al segon cicle, a càrrec d'un grup que s'hi dedica dins d'un departament que no té res a veure amb la matèria, i que s'ha hagut de formar autodidàcticament.

El públic assistent restà esborronat davant d'aquest panorama, i especialment davant el fet, absolutament incomprensible, de la inexistència a les Facultats de Matemàtiques (lloc natural i el més idoni avui dia per a la Lògica matemàtica) d'un Departament de Lògica i d'unes places docents i d'investigació expressament dedicades. Tothom va estar d'acord que calia demanar a totes les instàncies oficials, acadèmiques i polítiques,

que es fes el possible per a aconseguir-ho, a fi de poder situar els treballadors universitaris dedicats a la Lògica matemàtica en un pla d'igualtat amb els que es dediquen a altres matèries, i dotar aquests grups dels recursos i les possibilitats normals per a fer possible un desenvolupament coherent de les activitats d'investigació i molt especialment la formació d'especialistes que puguin enfrontar-se amb un bagatge modern, actual i complet i en unes condicions de "normalitat" total al repte científic que ens fa la Lògica matemàtica avui.

A la Taula Rodona es va parlar també de l'interès de la nostra disciplina com a fonament teòric i com a eina bàsica per a diverses qüestions que s'estudien o s'investiguen a la Facultat d'Informàtica (intel·ligència artificial, demostració automàtica, etc.), com també de l'anàlisi no-estàndard, que penetra ja molts sectors de la matemàtica pura que fins fa poc treballaven només amb l'anàlisi tradicional.

La presència a l'acte inaugural del Conseller d'Ensenyament Sr. Guitart i l'assistència a tot el Congrés i la intervenció a la Taula Rodona del Sr. Bonet, membre de la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica de la Generalitat, permeten de creure que en el futur podem esperar una atenció efectiva dels nostres poders públics envers tota la problemàtica que envolta la Lògica matemàtica, ara i ací.

Josep M. Font